

Εισήγησις στὴν Γ' Σύναξι Οἰκοδομητικῇ
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας
† Κυριακὴ πρὸ Χριστοῦ Γεννήσεως
22.12.2025 / 4.1.2026

Θεμελιώδεις Ἀρχές τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς
Εὐαγγελικὸς Δεκάλογος
Μέρος Γ': Ἡ Ἄρσις τοῦ Σταυροῦ

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί μου καὶ Ἀδελφές μου·

Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!... **Φῶς Χριστοῦ** φαίνει πᾶσι!... **Καλὰ Χριστούγεννα!** Ἡ πορεία μας πρὸς τὸ ταπεινὸ **Σπῆλαιο** τῆς **Βηθλε-ἐμ** ἤδη φθάνει στὸ τέλος της...

Εἶθε νὰ ἀξιωθοῦμε στὴν **Ἀγρυπνία** τῆς Τρίτης πρὸς Τετάρτην νὰ προσκυνήσουμε τὸν **Σωτῆρα** μας καὶ νὰ αισθανθοῦμε, ὅτι ἡ καρδιά μας πλημμυρίζει ἀπὸ τὴν θεϊκὴ **Παρουσία Του!** **Ἀμήν!**...

Μαζί μας καὶ πολλοὶ ἄλλοι θὰ προσέλθουν ἐκεῖνη τὴν Ἁγία Νύκτα, ἀλλὰ καὶ τὴν Παραμονή, στὴν Θεία Κοινωνία... **Πόσοι** ὅμως θὰ εἴμεθα προετοιμασμένοι, τὸ κατὰ δύναμιν ἕκαστος, ὥστε ἡ **φάτνη τῆς καρδιάς** μας νὰ φιλοξενήσῃ τὸν **Κύριό** μας;... **Πόσοι** εἶναι οἱ ἀγωνιζόμενοι συνεχῶς, διὰ βίου, ὥστε νὰ βιώνουν τὴν διαρκῆ ἀναγέννησί τους ἐν **Χριστῷ**;...

* * *

α. Μέτοχοι τῆς Θείας Χάριτος

Οἱ Ἅγιοι μᾶς διδάσκουν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζῆ ὁ **Χριστὸς** μας στὶς καρδιές μας, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς ἓνα μὲ τὸν **Χριστό**

μας ἢ **Μέλος τοῦ Σώματος Του**, ἂν δὲν προσπαθῆ νὰ γίνῃ μέτοχος τῆς **Θείας Χάριτος**, ἂν δὲ βιάζῃ τὸν ἑαυτὸν του νὰ φθάσῃ στὴν **Θέωσι**.

«Ἰσοτιμίαν πρὸς τὴν ἐν Χριστῷ μόρφωσιν ἔξει, ὁ τὴν καινότητα τοῦ πνεύματος λαβὼν δωρεὰν καὶ φυλάξας, τὴν ὑπερφυῆ θέωσιν τότε πάσχων ἀρρήτως. Εἷς γὰρ ἐν Χριστῷ, ἢ Χριστοῦ μέλος οὐκ ἔσται, μὴ τῆς Χάριτος μέτοχος ἀπ' ἐντεῦθεν γενόμενος, τὴν μόρφωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνώσεως, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἔχων ἐν ἑαυτῷ».

Ἐκεῖνος πού δέχτηκε δωρεὰν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὴν ἀνακαίνιση καὶ τὴν φύλαξε, θὰ λάβει τότε ἰσότημα μέρος στὴν μορφοποίηση τῶν σωζομένων σὲ σῶμα Χριστοῦ, ἀπολαμβάνοντας μὲ τρόπο ἀνέκφραστο τὴν θέωση. Γιατὶ δὲν μπορεῖ τότε νὰ εἶναι κανεὶς ἓνα μὲ τὸ Χριστὸ ἢ μέλος τοῦ Χριστοῦ, ἂν δὲ γίνῃ μέτοχος τῆς Χάριτος ἀπὸ ἐδῶ, ἔχοντας διαμορφώσει τὸ ἐσωτερικὸ του μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν γνώση, κατὰ τὸν Ἀπόστολο.

(Ὁσίου Γρηγορίου Σιναΐτου, Κεφάλαια ΡΛΖ [137], §μβ', «ΑΣΤΗΡ», Ἀθῆναι 1961, τ. Δ', σελ. 37· «Περιβόλι τῆς Παναγίας», τ. Δ', σελ. 183, Θεσσαλονίκη, ἔκδ. β' - 1990, Μετάφραση Ἀντώνιος Γ. Γαλίτης)

Εἶναι πολὺ ἐπίκαιρη, ἀλλὰ καὶ χαρακτηριστικὴ, ἡ διήγησις ἐνὸς συγχρόνου μας Ἐφημερίου σὲ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν.

«“Ἦταν Παραμονὴ Χριστουγέννων. Ἄρχισα 5:00 τὴν Ἀκολουθία τῶν Μεγάλων Ὁρῶν, τοῦ Ὁρθρου, τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Μέχρι τὶς 8:00 εἶχα τελειώσει, ὥστε νὰ ἔχω χρόνο γιὰ τὴν Θεία Κοινωνία, ἐπειδὴ ὁ Ναὸς ἦταν μεγάλος καὶ ὁ κόσμος πολὺς. Αἰτούργησα μόνος μου, ἀλλὰ ἦλθαν καὶ ἄλλοι τρεῖς ἱερεῖς ὕστερα γιὰ νὰ βοηθήσουν στὴν Θεία Κοινωνία. Γέμισαν τὰ ἅγια Ποτήρια καὶ βγήκαμε δύο ἀπὸ τὴν κεντρικὴ Πύλη καὶ δύο ἀπὸ τὰ πλάγια καὶ ἀρχίσαμε νὰ κοινωνοῦμε τὸν κόσμο. Δύο ὥρες, ἀπὸ τὶς 8:00 μέχρι τὶς 10:00 περίπου, πρέπει νὰ κινήθησαν τουλάχιστον 2.000 Χριστιανοί...”.

Ὁ ἱερεὺς αὐτός, εὐλαβεῖτο πολὺ τὸν ἅγιο Νεκτάριο. Καὶ εἶχαν μέσα στὸ Ναὸ μιὰ τεράστια εἰκόνα του, ὀλόσωμη, σ' ἓνα ἐντοιχισμένο Προσκυνητᾶρι.

Οί ἄλλοι τρεῖς ἱερεῖς, ἀφοῦ τελείωσαν, ἔφυγαν καὶ πῆγαν στὸ γραφεῖο τοῦ Ναοῦ γιὰ νὰ πιοῦν ἓνα τσάι καὶ νὰ ξεκουραστοῦν. Τελευταῖος ἔμεινε ὁ ἀναφερόμενος ἱερεὺς στὸ Ἱερὸ καὶ ἀφοῦ κατέλυσε καὶ ξεκουράστηκε λίγο, μετὰ πῆγε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Νεκταρίου καὶ τοῦ λέει:

“Ἄγιε Νεκτάριε! Μπορεῖ νὰ κουράστηκα σήμερα, καὶ ὄχι μόνο ἐγώ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι συνεφημέριοί μου, ἀλλὰ ὅμως κατευχαριστήθηκα! Διότι εἶδα σήμερα χιλιάδες Χριστιανῶν νὰ κοινωνοῦν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ πολὺ ἀναπαύθηκα, Ἄγιέ μου!”.

Ἀσπάστηκε τὴν εἰκόνα καὶ γύρισε νὰ φύγη. Ὁμως μιὰ φωνὴ τὸν μαρμάρωσε! Τὸν κράτησε ἀκίνητο!

“Πάτερ μου, ἐγὼ δὲν εἶμαι καθόλου εὐχαριστημένος. Διότι, ἀπὸ τὶς χιλιάδες ποὺ εἶπες, ἂν ἐξαιρεθοῦν τὰ πολλὰ νήπια καὶ παιδιὰ, κοινώνησαν ἀξίως ἐλάχιστοι Χριστιανοὶ καὶ αὐτοὶ μετρημένοι στὰ δάκτυλα τῶν δύο σου χειρῶν”.

Συγκλονίστηκε ὁ ἱερέας καὶ ἀπὸ τὴν φωνὴ καὶ ἀπὸ τὴν τραγικὴ πραγματικότητα...».

(Πρωτ. Στεφ. Κ. Ἀναγνωστοπούλου,
Γνωσις καὶ Βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως,
σελ. 438-439, Πειραιᾶς 2005)

Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι λοιπὸν ἡ προοπτικὴ τῶν ταπεινῶν μας Ὁμιλιῶν καὶ τῆς Ἀναβάσεώς μας στὴν Οὐρανοδρόμο Κλίμακα: νὰ ἀναζωπυρωθῇ ὁ ζῆλός μας καὶ νὰ προσπαθήσουμε μὲ αὐταπάρνησι νὰ γίνουμε μέτοχοι τῆς Θείας Χάριτος, νὰ φθάσουμε στὴν Θεώσει...

* * *

β. Δὲν εἴμεθα μόνοι

Ἄπόψε, συμπληρώνουμε τὴν Ἀνάβασι μετὰ τὴν δεκάτη βαθμίδα: τὴν Ἄρσι τοῦ Σταυροῦ.

Αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι ἡσυχάζουμε πλέον, ὅτι ξεγνοιάζουμε καὶ παύουμε τὸν θεάρεστο καὶ θεοποιὸ Ἄγωνα μας.

Ὁ συνειδοποιημένος Χριστιανὸς εὐρίσκεται σὲ διαρκῆ Ἄγωνα ἐναντίον τῆς Φιλαυτίας του, ἀπὸ τὴν ὁποία πηγάζουν ὅλα τὰ πάθη καὶ οἱ ἁμαρτίες.

Ἡ ἀμέλεια, ἡ χαλάρωσις, ἡ καλοπέρασις, ἡ εὐμάρεια, τὸ φαίνεσθαι καὶ ὅ,τι ἄλλο μᾶς πληγώνει καὶ δηλητηριάζει μὲ τὶς ποικίλες μορφές τῆς Φιλοδοξίας, τῆς Φιλαργυρίας καὶ τῆς Φιληδονίας, ἀναι-

ροῦν τὴν ἐν Χριστῷ Ἄσκησι καὶ Σταύρωσι· ματαιώνουν τὴν Θεώσι· ἐμποδίζουν τὴν φωτιστικὴ Ἀνάβασι, συνεργούντων βεβαίως καὶ τῶν πονηρῶν πνευμάτων.

Ὁ Ἀγώνας μας λοιπὸν συνεχῆς καὶ ἀκατάπαυστος, ἀλλὰ μὲ πίστι καὶ ἐλπίδα στὸν Κύριό μας, τὴν Ὑπερευλογημένη Θεοτόκο, τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους καὶ ὅλο τὸν φωτεινὸ Οὐράνιο Κόσμο!...

Δὲν εἴμεθα μόνοι!...

Εἶναι πολὺ ἐνδεικτικὸ ἓνα γεγονὸς ἀπὸ τὸν Βίο τοῦ Ἀββᾶ Μωϋσέως τοῦ Αἰθίοπος.

Ἐπολεμήθη ποτὲ ὁ Ἀββᾶς Μωϋσῆς εἰς πορνείαν πάνυ· καὶ μηκέτι ἰσχύων καθίσει εἰς τὸ κελλίον, ἀπῆλθε καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀββᾶ Ἰσιδώρῳ· καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ Γέρον, ἵνα ὑποστρέψῃ εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ· καὶ οὐ κατεδέξατο, λέγων, ὅτι οὐκ ἰσχύω Ἀββᾶ· καὶ λαβὼν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ, ἀνήγαγεν εἰς τὸ δῶμα καὶ λέγει αὐτῷ· πρόσχες πρὸς δυσμάς· καὶ προσχών, εἶδε πλῆθος δαιμόνων ἀναρίθμητον· καὶ ἦσαν τεταραγμένοι καὶ θορυβοῦντες τοῦ πολεμεῖν· λέγει αὐτῷ πάλιν ὁ Ἀββᾶς Ἰσιδώρος· βλέψον καὶ εἰς τὰς ἀνατολάς· καὶ προσέσχε· καὶ εἶδεν ἀναρίθμητα πλῆθη ἁγίων Ἀγγέλων δεδοξασμένων· καὶ εἶπεν ὁ Ἀββᾶς Ἰσιδώρος· ἰδοὺ οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποστελλόμενοι τοῖς ἁγίοις παρὰ τοῦ Κυρίου εἰς βοήθειαν· οἱ δὲ εἰς δυσμάς, εἰσιν οἱ πολεμοῦντες αὐτούς· πλείους οὖν εἰσιν οἱ μεθ' ἡμῶν· καὶ οὕτως εὐχαριστήσας ὁ Ἀββᾶς Μωϋσῆς τῷ Θεῷ, ἔλαβε θάρσος, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ.

(Τὸ Γεροντικόν, ἤτοι Ἀποφθέγματα Ἁγίων Πατέρων, σελ. 71β-72α, Ἀββᾶ Μωϋσέως, §α, «ΑΣΤΗΡ», Ἀθῆναι 1961)

«Ἀρχάριος ἀκόμη στὴν μοναχικὴ ζωὴ ὁ Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ, πολεμήθηκε ἀπὸ σαρκικὴ ἐπιθυμία. Πῆγε τότε ταραγμένος νὰ ἐξομολογηθεῖ στὸν Ἀββᾶ Ἰσιδώρο.

Ὁ Γέροντας τὸν ἄκουσε μὲ συμπάθεια καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε τὶς συμβουλὲς ποὺ ἔπρεπε, τοῦ εἶπε νὰ γυρίσει πίσω στὸ κελλί του. Ἐπειδὴ ὁμως ἐκεῖνος δίσταζε ἀκόμη, μήπως ἐπιστρέφοντας τοῦ ἀνάψει πάλι ἡ φλόγα τῆς κακῆς ἐπιθυμίας, ὁ Ἀββᾶς Ἰσιδώρος τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἀνέβασε σ' ἓνα μικρὸ δωμάτιο, ποὺ εἶχε πάνω ἀπὸ τὸ Κελλί του.

- Κοίταξε ἐδῶ!... τοῦ εἶπε, δείχνοντάς του πρὸς τὴν δύση.

Εἶδε τότε ὁ Μωϋσῆς ἓνα ὀλόκληρο στράτευμα ἀπὸ πονηρὰ πνεύματα μὲ τεντωμένα τόξα, ἔτοιμα γιὰ πόλεμο, καὶ τρόμαξε.

- Κοίταξε τώρα πρὸς τὴν ἀνατολή!... εἶπε πάλι ὁ Γέροντας.

Μυριάδες Ἀγγέλων σὲ στρατιωτικὴ παράταξη ἦταν ἔτοιμοι ν' ἀντιμετωπίσουν τὸν ἐχθρό.

- Ὅλοι αὐτοί, τοῦ εἶπε ὁ Ἀββᾶς Ἰσίδωρος, εἶναι σταλμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ βοηθήσουν τὸν ἀγωνιστὴ. Βλέπεις πὼς οἱ ὑπερασπιστὲς μας εἶναι πολὺ περισσότεροι καὶ ἀσυγκρίτως ἰσχυρότεροι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μας;...

Ὁ Μωϋσῆς εὐχαρίστησε μὲ τὴν καρδιά του τὸν Θεὸ γι' αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψη καὶ παίρνοντας θάρρος γύρισε στὸ Κελλί του νὰ συνεχίσει τὸν ἀγῶνα του».

(Ἡγουμένης Θεοδώρας Χαμπάκη, Γεροντικό, ἔκδ. ΚΑ' - 2017, «Ἁγία Λυδία», σελ. 37-38, §4. Ἀγῶνας Πνευματικός)

Ἐν τέλει, διαπιστώνουμε αὐτό, τὸ ὁποῖο ἡ **Φιλαυτία** προσπαθεῖ νὰ μᾶς πείση νὰ τὸ λησμονήσουμε ἢ νὰ τὸ παρακάμψουμε: τὸν **Δρόμο τοῦ Σταυροῦ**, τὴν **Ἄρσι τοῦ Σταυροῦ**!...

Ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐλογία τοῦ Ἀειμνήστου Πατρός, Γέροντος καὶ Μητροπολίτου μας † Κυπριανοῦ, ὡς καὶ τὶς πολύτιμες προσευχὲς Σας, προκειμένου ἀπόψε νὰ φθάσουμε στὴν κορυφὴ τῆς **Ὀυρανοδρόμου Κλίμακος**: τὴν **Ἄρσι τοῦ Σταυροῦ**.

Ἡ Προστασία τῆς Θεοτόκου νὰ εἶναι μαζί μας!...

• «Κύριε, τὰ χεῖλή μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν Σου»!

* * *

γ. Πορεία σταυρικὴ

Ὁ **Νυμφίος μας** Χριστὸς, ὅπως εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους μας, ὅταν ὠμίλησε φανερά, μὲ παρρησία καὶ θάρρος, πορευόμενος πρὸς Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις, περὶ τοῦ **Πάθους** καὶ τοῦ **Θανάτου** Του, «ἐπετιμήθη» ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο Πέτρο, στὴν προσπάθειά του νὰ ἀποτρέψῃ τὸν **Διδάσκαλο** ἀπὸ τὸ **Μαρτύριο**.

Ὁ Κύριός μας τὸν ἀντεπετίμησε καὶ τοῦ ἀπάντησε αὐστηρότατα:

«**Υπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ! Σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων**»... (Ματθ.

ις' 21· Μάρκ. η' 31· Λουκ. θ' 21-22). **Πήγαινε πίσω μου καὶ φύγε ἀπὸ μπροστά μου, διάβολε-πειραστή-ἀντικείμενε!... Εἶσαι ἐμπόδιο στὴν Ἀποστολή μου... Δὲν φρονεῖς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀρέσουν στὸν Θεό, ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ ἀρέσουν στοὺς ἀνθρώπους...**

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Χριστός μας ἀξιοποίησε τὴν εὐκαιρία αὐτὴ καὶ περι-έγραψε τὰ *τρία γνωρίσματα* ὅσων ἐπιθυμοῦν νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν.

Τὰ *γνωρίσματα* αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν *πνευματικὴ ταυτότητα* τοῦ ζωντανοῦ καὶ φιλοθέου Χριστιανοῦ:

«Εἴ τις θέλει ὀπίσω Μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ [καθ' ἡμέραν] καὶ ἀκολουθεῖτω μου». (Ματθ. ις' 24· Μάρκ. η' 34· Λουκ. θ' 23)

Ἐὰν τὸ Πάθος καὶ ὁ Σταυρὸς ἦσαν ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ἀναμάρτητου Χριστοῦ μας γιὰ τὴν σωτηρία μας, τότε ὁ *Δρόμος* αὐτὸς εἶναι ἀναγκαῖος, πολὺ περισσότερο μάλιστα, γιὰ τὸν κάθε ἐμπαθῆ Χριστιανό.

Χριστιανικὴ Ζωὴ σημαίνει Μίμησι Χριστοῦ, ὄχι ὁμως μόνο στὴν Ζωή, ἀλλὰ καὶ στὸν Θάνατο...

Ἄρά γε, πόσοι ἔχουμε συνειδητοποιήσει, ὅτι ἡ *πνευματικὴ ταυτότητα* μας εἶναι *σταυρική*, μὲ ὅ,τι τοῦτο συνεπάγεται;...

Ἡ κλήσις αὐτὴ τοῦ Σωτῆρος μας, γιὰ μία *πορεία σταυρική*, παραπέμπει στὴν διαβέβαιωσί Του, ὅτι

«ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε» (Ἰωάν. ις' 33)·

ὡς καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, ὅτι

«διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. ιδ' 22).

* * *

δ. Τὰ τρία γνωρίσματα

Ἄς ἐπανέλθουμε ὁμως στὰ *τρία γνωρίσματα* τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν.

1. Τὸ πρῶτο *γνώρισμα* τῶν ὄντως καὶ βαθέως πιστῶν εἶναι τὸ **«ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν»**.

Ἀπάρνησις τοῦ ἑαυτοῦ μας σημαίνει ἐγκατάλειψι τῆς **Φιλαντίας** μας, δηλαδὴ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, τῆς νοσηρᾶς, ἀλόγου καὶ ὑπερμέτρου ἀγάπης πρὸς τὸν ἑαυτό μας.

Ἡ Φιλαντία, ὡς «ἡ πρὸς τὸ σῶμα ἐμπαθῆς καὶ ἄλογος φιλία», κατὰ τὸν Ἅγιο Μάξιμο Ὁμολογητὴ (Φιλοκαλία, τ. Β', σελ. 28, §η'· σελ. 35, §νζ', ΑΣΤΗΡ, Ἀθῆναι 1958), ὁδηγεῖ σὲ πραγματικὴ *εἰδωλολατρία τοῦ ἑαυτοῦ* μας («*αὐτεῖδωλον ἐγενόμην*» - Μ. Κανών), διότι αὐτὸς δῆθεν

θεωρείται ως μοναδικό μέτρο στις σχέσεις μας με όλα τὰ πράγματα καὶ ως μοναδικὸς σκοπὸς ὄλων τῶν προσπαθειῶν μας.

Ἡ Φιλαυτία (προβλ. «Φιλαυτία», Θ.Η.Ε. τ. 11, στλ. 1069-1070) δὲν εἶναι μία ἐπὶ μέρους ἀμαρτία, οὔτε ἀναφέρεται μόνο στὴν *σωματικότητά* μας, ἀλλὰ μία **καθολικὴ διατάραξις τῆς σχέσεώς μας μετὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον μας**, λειτουργεῖ δὲ τόσον ἐμφανῶς (νοσηρὸς ἐγωκεντρικισμός), ὅσον καὶ ἀφανῶς (μετὰ τοὺς πλέον ἐκλεπτυσμένους τρόπους).

Δικαίως λοιπὸν χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς **Ἄγιους Πατέρας**,

• **«ὡς πάντων τῶν ἐμπαθῶν λογισμῶν αἰτία»**·

• **«ὁ ἔχων τὴν Φιλαυτίαν, δῆλον ὅτι ἔχει πάντα τὰ πάθη»**·

• **«ἀρχὴ πάντων τῶν παθῶν, ἡ Φιλαυτία»**.

(Ὁσίου Μαξίμου, ἐνθ' ἄνωτ. §η', νς', νς')

2. Τὸ δεύτερο γνώρισμα τοῦ γνησίου Χριστιανοῦ εἶναι τὸ **«ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ»**.

Ὁ ἐμπαθὴς *ἑαυτός* μας καὶ ὁ ἰσόβιος ἀγώνας μας, προκειμένου νὰ ἀρνηθοῦμε αὐτὸν εἶναι ἤδη ἓνας **βαρύτατος σταυρός...**

Ἐν τούτοις, ἡ θεοφιλὴς αὐτὴ βία τῆς **Ἀνταπαρνήσεως** εἶναι μία **θλίψις ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος**, προκειμένου νὰ *δραπετεῦσουμε* ἀπὸ τὴν **δεινὴ φυλακὴ** τοῦ ἑαυτοῦ μας, τὴν πολυ-εμπαθῆ **Φιλαυτία** μας, νὰ ἀνακαλύψουμε ἐκ νέου τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ **Βαπτίσματος** μας καὶ νὰ κατανυγοῦμε ἐνώπιον τῆς αὐθεντικῆς **Εἰκόνας** τοῦ **Θεοῦ**...

Ἡ ὁποιαδήποτε θλίψις δὲν εἶναι κάτι τὸ *ἀπρόοπτο*, κάτι τὸ μὴ ἀναμενόμενο, γιὰ τὸν θεοφιλῆ **Χριστιανό**, ὁ ὁποῖος πορεύεται τὴν ὁδὸν τῆς *σταυρικῆς Μετανοίας*.

Ἡ «προσδοκία» τῶν πειρασμῶν ἢ τῶν λυπηρῶν ἐπιφορῶν συγκρατοῦν τὸν αὐτομεμφόμενο καὶ μετανοοῦντα πιστὸ σὲ μία συνεχῆ **Ἐργήγορσι**, σὲ μία ἐπίπονη *σταυρικὴ προσπάθεια*.

«Εἶπεν ὁ Ἀββᾶς Ἀντώνιος τῷ Ἀββᾷ Ποιμένι, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη ἐργασία [δυναστεία] τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα τὸ σφάλμα ἑαυτοῦ ἐπάνω ἑαυτοῦ βάλῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ προσδοκῆσιν πειρασμὸν ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς».

(Τὸ Γεροντικόν, σελ. 1, §δ' καὶ σελ. 96β, §ρκε', ΑΣΤΗΡ, Ἀθῆναι 1961).

Ἐνας νηπτικὸς Πατέρας λέγει, ὅτι ἄρσις σταυροῦ σημαίνει **«πρὸς πᾶσαν θλίψιν ἔτοιμον θέλημα»**

(Ἀββᾶ Ἰσαὰκ Σύρου, Λόγος ΠΕ', Θεοτόκη, σελ. 330· Πιράρ, Λόγος ΚΖ', σελ. 442).

Εἶμαι ἔτοιμος νὰ μιμηθῶ τὸν **Χριστό** μου, δηλαδή εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσω κάθε θλίψη μὲ μεγαλοψυχία, χωρὶς γογγυσμό, μὲ ὑπομονή, χωρὶς δυσανασχέτησι, μὲ ἀγάπη καὶ συγχωρητικότητα.

Στὸ βίωμα αὐτὸ μᾶς ἀξιῶνει ὁ **Κύριος** νὰ βλέπουμε καὶ θαύματα.

Ἄς ἀναφέρουμε ἓνα σύγχρονό μας συγκλονιστικὸ **Θαῦμα**.

«Μία Μοναχή, ὀνόματι Μάρθα, ἦταν Ἐκκλησάρισα σ' ἓνα Μοναστήρι. Ἐπειδὴ πλησίαζε τὸ Πανηγύρι σὲ πέντε-ἕξι μέρες, εἶπε ἡ Γερόντισσα:

- Ἔσεῖς οἱ πέντε μαζί μὲ τὴν ὑπεύθυνη Ἐκκλησάρισα θὰ πᾶτε νὰ καθαρίσετε ὅλον τὸν Ναό. Θὰ ρθῶ τὸ ἀπόγευμα νὰ δῶ τὴν ἐργασία σας.

Ἐφυγε ἡ Γερόντισσα καὶ ἡ Ἐκκλησάρισα μαζί μὲ τὶς ἄλλες Μοναχὲς ἄρχισαν τὴν καθαριότητα. Ἦλθαν καὶ οἱ ἄλλες.

Σὲ πέντε λεπτά, ἡ μία “μὲ πονάει τὸ στομάχι”, ἡ ἄλλη “μὲ πονάει τὸ πόδι”, ἡ ἄλλη “μὲ πονάει τὸ κεφάλι”, ἡ ἄλλη “μὲ πονάει τὸ δόντι”... ἔφυγαν ὅλες... Καὶ ἔμεινε μόνη. Σὲ δύο ὥρες εἶχε γίνῃ πτώμα ἀπὸ τὴν κούρασι, εἰδικότερα δὲ ἐπειδὴ θέλησε νὰ καθαρίσῃ τὸ μεγάλο Προσκυνητᾶρι τοῦ Ναοῦ.

Πάει λοιπὸν μπροστὰ στὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας ποὺ ἦταν ἔνθρονη, μὲ τὸν Κύριο καθιστὸ μπροστὰ Τῆς καὶ Τῆς λέγει:

- Παναγία μου, ἄλλο δὲν μπορῶ... Καὶ ὦπ, σωριάστηκε κάτω, χωρὶς ὅμως νὰ χάσῃ τὶς αἰσθήσεις της.

...Καί, ὦ τοῦ θαύματος!... τί βλέπει; Τὴν Παναγία νὰ ξεκολλᾷ ἀπὸ τὸ Εἰκόνισμα, νὰ ἐναποθέτῃ τὸ θεῖο Βρέφος Τῆς στὸν θρόνο τοῦ Ναοῦ, νὰ πηγαίνει κοντὰ της, νὰ παίρνῃ τὸ ξεσκονόπανο καὶ τὴν σκουῦπα... καὶ μέσα σ' ἓνα λεπτὸ ὅλος ὁ Ναὸς ἀστραφτε, λαμποκοποῦσε!

Στὸ τέλος, τὴν ἀκουμπάει στὸ μέτωπο. Τὸ εἶδε! Τὸ ἐνίωσε τὸ θεῖο Τῆς χέρι... (Αἰσθῆσι, Αἰσθῆσι, Αἰσθῆσι!!!...) καὶ ξαναγύρισε στὸ Εἰκόνισμα τοῦ Προσκυνηταρίου μαζί μὲ τὸ Θεῖο Βρέφος Τῆς, ὅπως πρῶτα. Ἦ θεία Τῆς Παρουσία ἦταν στὶς κανονικὲς διαστάσεις, ὀλόσωμη, ὑπέρφωτη, ὀλόλαμπρη, ἡλιόμορφη, Μητροπαρθενική!...

Ἡ Μοναχὴ Μάρθα πλημμύρισε ἀπὸ θερμότητα καὶ ἀνείπωτη εὐτυχία. Ἄφωνα ἀπὸ τὴν κατάπληξι, τὸν θαυμασμό καὶ τὸ δέος, παρέμεινε ἄρκετὰ λεπτὰ ἀκίνητη, ὅστερα ὁμως σηκώθηκε τελείως ἀνάλαφρη.

Ἡ παράξενη καὶ πανευφρόσυνη θερμότητα ποὺ ἐνίωσε –καὶ εἰδικὰ στὸ μέτωπό της– ἦσαν πέρα ἀπὸ κάθε περιγραφή... **Ὁ** δὲ ἱερὸς Ναὸς ἄστραφτε, σὰν νὰ τὸν εἶχαν περάσει ἑκατὸ μαζὶ γυαλιστικὲς ἀλοιφές.

Καὶ ἐνῶ ἡ Μοναχὴ Μάρθα ἦταν γονατιστὴ καὶ εὐχαριστοῦσε τὴν Παναγία γιὰ τὴν θαυματουργικὴ Της ἐμφάνισι καὶ βοήθεια, συμπτωματικὰ μπαίνει ἐκεῖνη τὴν στιγμή ἡ Γερόντισσα στὸν Ναό. (“Συμπτωματικά”; Νὰ βάλουμε ἓνα ἐρωτηματικό!). **Κοίταζε ἐκπληκτη τὸν Ναό,** ποὺ λαμποκοποῦσε, καὶ ἀναφώνησε:

- **Τί εἶναι αὐτό;... Πῶς τὸ ἔκανες;... Μόνη σου;... Ἡ** ἐσὺ εἶσαι ὄνομα καὶ πράγμα “Μάρθα” ἢ αὐτὸ εἶναι **Θαῦμα τῆς Παναγίας!**...

Καὶ στὴν ἐπιμονὴ τῆς Γερόντισσας, ἐκεῖνη πολὺ ταπεινὰ καὶ συντετριμμένη ὁμολόγησε ὅσα συνέβησαν.

- **Πῶ! πῶ!... τὸ Χέρι τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου** στὸ μέτωπό σου!... **Κοίταξε** τώρα νὰ μὴ χάσης ποτὲ τὴν θεία αὐτὴ Δωρεά, ποὺ –ἀλλοίμονο!– τὴν ἔχασαν οἱ ἄλλες μετὶς ψευτοαδιαθεσίης καὶ τὴν ἀνυπακοή τους.

Τὶ αἰσθησίς! Τὶ πείρα! Τὶ εὐλογία. Τὶ οὐράνια χαρά!...».

(Πρωτ. Στεφ. Κ. Ἀναγνωστοπούλου,
Γνωσίς καὶ Βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως,
σελ. 147-148, Πειραιᾶς 2005)

3. Τὸ τρίτο γνῶρισμα τοῦ φιλόθεου Χριστιανοῦ εἶναι τὸ «*καὶ ἀκολουθεῖτω μοι*».

Δὲν ἄρκει ἡ ἄρνησις τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ ἡ ἄρσις τοῦ σταυροῦ μας· ἀπαιτεῖται καὶ ἡ θέσις, δηλαδὴ νὰ ἐνεργοῦμε καὶ καλλιεργοῦμε τὶς **Ἐντολὲς τοῦ Κυρίου μας.**

Ἡ στάσις μας δὲν εἶναι πλήρης, ὅταν ἀπλῶς δὲν μισοῦμε τὸν Ἀδελφὸ μας· ἀλλά, ὀφείλομε νὰ τὸν ἀγαποῦμε καὶ νὰ τὸν εὐεργετοῦμε καὶ νὰ θυσιαζώμεθα χάριν αὐτοῦ.

Δὲν ὀφελεῖ μόνον τὸ κατέχειν καὶ φυλάσσειν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου μας· ἀλλά, τὸ καρποφορεῖν ἐν ὑπομονῇ (πρβλ. Λουκ. ἡ 15).

Ἡ ἐργασία τῶν Ἐντολῶν ἐνεργοποιεῖ τὴν **Θεῖαν Χάριν**, τὴν ὅποιαν λαμβάνουμε στὸ Ὁρθόδοξο Ἱερὸ **Βάπτισμα**, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Ὅσιος **Μᾶρκος ὁ Ἀσκητής**:

«Πᾶς ὁ βαπτισθεὶς ὀρθοδόξως, ἔλαβε μυστικῶς πᾶσαν Χάριν. Πληροφορεῖται δὲ λοιπὸν [λαμβάνει ἐσωτερικὴ πληροφορία γι' αὐτό, ἀναλόγως μετὰ τὴν], κατὰ τὴν ἐργασίαν τῶν Ἐντολῶν».

(Φιλοκαλία, τ. Α', σελ. 115, Περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι, Κεφάλαια ΣΚΖ'/226, §4β'/92, ΑΣΤΗΡ, Ἀθήναι 1957)

Ὁ σπόρος τοῦ σιταριοῦ, ὁ ὁποῖος πέφτει στὴν καρδιά μας, πρέπει νὰ **σαπίσῃ**, νὰ ἀποθάνῃ, ὥστε νὰ φέρῃ τοὺς πλούσιους καρποὺς τῆς **Χάριτος** καὶ τῆς **Νέας Ζωῆς**:

«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει». (Ἰωάν. ιβ' 24)

Αὐτὴ εἶναι μία κεφαλαιώδης ἀλήθεια, τὴν ὅποιαν ὀφείλουμε, ἂν θέλουμε **γνησιότητα χριστιανική**, νὰ ἔχουμε συνεχῶς πρὸ ὀφθαλμῶν:

«Ὁ φυσικὸς χαρακτήρ μας καὶ αἱ ἐκ τῆς κακῆς κληρονομικότητος ιδιότητές μας ἀποτελοῦν σπέρμα παλαιόν, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ταφῆ, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς Χάριτος ἀναπτυχθῇ τὸ νέον ἐγὼ μας. Ἡ παλαιὰ μας φύσις ἐκμηδενίζεται βαθμηδὸν καὶ ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος ἀποθνήσκει, ὅταν ἡ Χάρις ἀναδημιουργῇ τὸν νέον ἄνθρωπον καὶ τὴν καινὴν κτίσιν».

(Π.Ν.Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην, σελ. 453, Σχόλια εἰς τὸ Ἰωάν. ιβ' 24)

Εἶναι πολὺ ὠφέλιμο νὰ παρακαλουθήσουμε ἀπόψε τὸν σκληρὸν Ἀγῶνα ἐνὸς Μοναχοῦ, στὴν προσπάθειά του νὰ ἀνασπάσῃ τὴν δηλητηριώδη ρίζα τῆς **Φιλαυτίας**, σταυρώνοντας τὸν ἑαυτό του καὶ τὰ πάθη του.

«Στὸ Ἅγιον Ὅρος ἦταν ἓνας Μοναχὸς ποὺ διέμενε στὶς Καρυές. Ἔπινε καθημερινὰ καὶ μεθοῦσε καὶ ἔτσι γινόταν αἰτία νὰ σκανδαλίζωνται οἱ προσκυνητές.

Κάποια στιγμή πέθανε καὶ “ἀνακουφισμένοι” κάποιοι πιστοὶ πῆγαν στὸν Γέροντα Π. νὰ τοῦ ποῦν μὲ “ἰδιαίτερη χαρά”, ὅτι ἐπιτέλους λύθηκε αὐτὸ τὸ τεράστιο πρόβλημα.

Ὁ πατὴρ Π. τοὺς ἀπάντησε, ὅτι γνώριζε γιὰ τὸν θάνατο

τοῦ Μοναχοῦ, ἀφοῦ εἶδε ὀλόκληρο τάγμα Ἀγγέλων ποὺ ἦρθαν νὰ παραλάβουν τὴν ψυχὴ του.

Οἱ προσκυνητὲς ἀπόρησαν καὶ διαμαρτυρήθηκαν, κάποιοι δὲ προσπαθοῦσαν νὰ τοῦ ἐξηγήσουν γιὰ ποιὸν ἀκριβῶς μιλοῦσαν, νομίζοντας ὅτι δὲν εἶχε καταλάβει ὁ Γέροντας.

Τότε, ὁ πατὴρ Π. τοὺς διηγήθηκε τὰ ἑξῆς:

“Ὁ συγκεκριμένος Μοναχὸς γεννήθηκε στὴν Μ. Ἀσία, λίγο πρὶν τὴν καταστροφή, ὅταν οἱ Τοῦρκοι μάζεuan ὅλα τὰ ἀγόρια. Γιὰ νὰ μὴν τὸ πάρουν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, αὐτοὶ τὸ ἔπαιρναν μαζί τους στὸν θερισμό, καὶ γιὰ νὰ μὴν κλαίῃ, τοῦ ἔβαζαν λίγο ρακὶ στὸ γάλα γιὰ νὰ κοιμᾶται. Ὡς ἐκ τούτου, μεγαλώνοντας ἔγινε ἀλκοολικός.

Κάποια στιγμή καὶ μετὰ ἀπὸ ἀποτρεπτικὲς ἀπαντήσεις διαφόρων γιατρῶν νὰ μὴν κάνη οἰκογένεια, ἀνέβηκε στὸ Ὅρος καὶ ἔγινε Μοναχός. Ἐκεῖ βρῆκε Γέροντα καὶ τοῦ εἶπε, ὅτι εἶναι ἀλκοολικός. Τότε ὁ Γέροντας τοῦ εἶπε νὰ κάνη μετάνοιες καὶ προσευχὲς κάθε βράδυ καὶ νὰ παρακαλῇ τὴν Παναγία νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ μειώσῃ κατὰ ἓνα τὰ ποτήρια ποὺ ἔπινε.

Μετὰ ἓνα χρόνο, κατάφερε μὲ ἀγῶνα καὶ μετάνοια νὰ κάνη τὰ 20 ποτήρια ποὺ ἔπινε, 19 ποτήρια. Ὁ ἀγῶνας του συνεχίστηκε, καὶ μὲ τὴν πάροδο τῶν χρόνων ἔφθασε τὰ 2-3 ποτήρια ἡμερησίως, μὲ τὰ ὁποῖα ὁμως καὶ πάλι μεθοῦσε”.

Ὁ κόσμος ἔβλεπε χρόνια ἓνα ἀλκοολικὸ Μοναχὸ ποὺ σκανδάλιζε τοὺς προσκυνητὲς. Ὁ Θεὸς ἔβλεπε ἓνα ἀγωνιστὴ Μοναχὸ ποὺ μὲ μεγάλη βία ἀγωνίστηκε νὰ μειώσῃ τὸ πάθος του.

Ἀλήθεια, πόσο διαφορετικὴ εἶναι ἡ Κρίσις τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἐπιφανειακὴ κρίσι τῶν ἀνθρώπων...».

(Πρωτ. Στεφ. Κ. Ἀναγνωστοπούλου,
«Τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς»,
σελ. 131-132, Πειραιᾶς 2014²)

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί μου καὶ Ἀδελφές μου·

Ζητῶ γιὰ μία ἀκόμη φορὰ συγγνώμην, διότι Σᾶς κατεπόνθησα ἀπόψε...

Σᾶς παρακαλῶ, ἄς ἐμβαθύνουμε στὴν *σταυρικὴ ταυτότητά* μας,

λαμβάνοντες θάρρος καὶ δύναμι ἀπὸ τὴν διακήρυξι τοῦ Οὐρανοβά-
μωνος Ἀποστόλου Παύλου (Α΄ Κορ. ιε΄ 31):

«Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω»!

Ἄρά γε, ἐμεῖς ἀποθνήσκομεν καθημερινῶς γιὰ τὴν Ἀγάπη τοῦ
δι' ἡμᾶς Σαρκοθέντος καὶ Σταυρωθέντος Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ
Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ;...

Εὐχαρίστως, ἂν ὁ χρόνος μᾶς τὸ ἐπιτρέπη, νὰ συζητήσουμε
γιὰ τὴν Ἄρσι τοῦ Σταυροῦ, τὴν δεκάτη βαθμίδα τῆς Οὐρανοδρόμου
Κλίμακος.

Σᾶς εὐχαριστῶ!

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανὸς

Θεοτόκιον. Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς.

Τῶν Ἐντολῶν τῶν τοῦ Σωτῆρος τὴν τρίβον,
τὴν τεθλιμμένην καὶ στενὴν καὶ τραχεῖαν,
χαρμονικῶς ὀδεύειν με ἐνίσχυσον Ἀγνή·
πλάτυνον ἐν θλίψεσι, τὴν στενὴν μου καρδίαν,
πλούτισον ἐν πράξεσιν, ἀγαθαῖς τὴν ψυχὴν μου,
καὶ ἐκ παθῶν στενώσεως αὐτήν,
εἰς πλατυσμὸν ἀπαθείας ἐξάγαγε.

(Ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου, Ἦχος δ', Σάββατον ἐσπέρας.

Μικρά τις ἐπέμβασις. 11.1.2026 ἐκ. ἡμ.)